

UZASADNIENIE

w postępowaniu uproszczonym

W dniu 6 czerwca 2014 r. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej J. K. kwoty 557,69 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7 czerwca 2014 r. i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powód zawarł z pozwaną w dniu 30 października 2013 r. umowę sprzedaży i dostawy energii elektrycznej na czas określony. Pozwana złożyła powodowi oświadczenie o wypowiedzeniu umowy przed jej wygaśnięciem, w związku z czym powód obciążył ją opłatą jednorazową w wysokości równej iloczynowi stawki 15 zł i pełnych miesięcy, o które umowa została skrócona, tj. kwotą 540 zł. Do kwoty tej powód doliczył odsetki ustawowe za opóźnienie w jej zapłacie skapitalizowane za okres od dnia następnego po terminie wymagalności do dnia wniesienia pozwu, tj. 17,69 zł.

Pozwana w sprzeciwie od wydanego w tej sprawie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniosła o oddalenie powództwa. Pozwana zakwestionowała ważność jej podpisu pod umową, wywodząc, że pracownicy powoda nierzetelnie zweryfikowali jej zdolność prawną do zawierania tego typu umów. Pozwana wskazała, że lokal przy ul. (...) w S. nie jest jej własnością i nie była upoważniona do reprezentowania właściciela. Pozwana podniosła, że nie została jej przedstawiona pełna informacja na temat umowy, została wprowadzona w błąd przy przedstawianiu umowy, jak i nie została poinformowana o warunkach i zasadach jej rozwiązania.

W piśmie procesowym z dnia 28 października 2014 r. powód zakwestionował zasadność zarzutów pozwanej i podtrzymał powództwo.

W toku postępowania strony nie modyfikowały swych stanowisk.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 października 2013 r. pozwana J. K. zawarła z powodem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę sprzedaży energii elektrycznej do lokalu przy ul. (...) w S.. Umowę zawarto na 36 miesięcy, przy czym sprzedaż energii elektrycznej na rzecz pozwanej rozpoczynać się miała nie wcześniej, niż z dniem skutecznego rozwiązania umowy, której przedmiotem była sprzedaż energii elektrycznej przez poprzedniego sprzedawcę (§ 1 ust. 6 i 8 umowy). Pozwana miała prawo do wypowiedzenia umowy poprzez złożenie pisemnego oświadczenia, przy czym umowa ulegała rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym oświadczenie to wpłynęło do powoda (§ 1 ust. 9 umowy). W przypadku wypowiedzenia umowy zawartej na czas określony przez pozwaną przed upływem okresu na jaki została ona zawarta, pozwana zobowiązana była zapłacić jednorazową opłatę w wysokości i na zasadach określonych w § 5 umowy, co wskazano w § 1 ust. 10 umowy.

Zgodnie z § 5 ust. 3 umowy, w przypadku wypowiedzenia umowy przez pozwaną, pozwana zobowiązana była zapłacić powodowi opłatę jednorazową z tytułu przedterminowego wypowiedzenia umowy, przy czym opłata ta pobierana była za każdy miesiąc, o jaki został skrócony okres jej obowiązywania i stanowiła iloczyn stawki 15 zł i liczby miesięcy, jakie pozostawały do końca obowiązywania umowy. Zgodnie z § 5 ust. 4 i 5 umowy opłata ta winna być zapłacona na podstawie noty obciążeniowej wystawionej przez powoda, w terminie 30 dni od jej wystawienia.

Zawarcie umowy nastąpiło za pośrednictwem telefonu. Umowę w formie pisemnej dostarczył pozwanej kurier wraz z wzorem oświadczenia o odstąpieniu od umowy zawartej na odległość.

Pozwana podpisała dokumenty dostarczone przez kuriera, w tym pełnomocnictwo dla powoda do wypowiedzenia dotychczas zawartej umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z (...).

Tego samego dnia, w analogiczny sposób, pozwana podpisała umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W..

Spółki (...) i (...) wchodzi w skład grupy (...).

Dowody:

- umowa sprzedaży z dnia 30.10.2013 r. k. 23-26, 59-61
- oświadczenie pozwanej k. 27
- pełnomocnictwo k. 28
- umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 30.10.2013 r. k. 62
- cennik k. 64-65
- regulamin k. 66
- informacja k. 77

Pozwana złożyła powodowi oświadczenie o wypowiedzeniu umowy po upływie 10 dni od jej zawarcia.

Okoliczności bezsporne

Powód wystawił pozwanej w dniu 4 lutego 2014 r. notę obciążeniową opiewającej na opłatę jednorazową w kwocie 540 zł z terminem płatności do 6 marca 2014 r., a pismem z dnia 14 kwietnia 2014 r. wezwał ją do zapłaty tej kwoty.

Dowody:

- nota obciążeniowa k. 29
- wezwanie do zapłaty k. 30

Pozwana w chwili zawarcia umowy miała 76 lat. Mieszkanie przy ul. (...) w S. należy do jej córki A. W.. W 2009 r. pozwana doznała udaru niedokrwiennego mózgu, skutkującego niedowładem połowicznym i afazją.

A. W. zwróciła do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W. o pomoc w rozwiązaniu sporu pomiędzy pozwaną a powodem i zbadanie zgodności działań powoda z prawem. A. W. wystąpiła również w tej sprawie do Rzecznika Praw Obywatelskich.

W piśmie z dnia 15 czerwca 2015 r. Rzecznik Praw Obywatelskich poinformował A. W., że praktyki stosowane przez przedstawicieli handlowych pozwanej w celu pozyskania klientów stały się przedmiotem zastrzeżeń i skarg licznej grupy konsumentów.

Dowody:

- umowa zamiany k. 55-58
- pismo z dnia 17.07.2014 r. k. 78-83
- pismo z dnia 30.07.2014 r. k. 84-87
- karta informacyjna k. 94
- pismo z dnia 15.06.2015 r. k. 100

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawę roszczenia powoda stanowił zapis § 5 ust. 3 umowy sprzedaży energii elektrycznej z dnia 30 października 2013 r., z którego wynikało, iż w przypadku wypowiedzenia umowy przez pozwaną, pozwana zobowiązana była zapłacić powodowi opłatę jednorazową z tytułu przedterminowego wypowiedzenia umowy, przy czym opłata ta pobierana była za każdy miesiąc, o jaki został skrócony okres jej obowiązywania i stanowiła iloczyn stawki 15 zł i liczby miesięcy, jakie pozostawały do końca obowiązywania umowy. W ocenie Sądu opłata ta stanowiła karę umowną w rozumieniu art. 483 § 1 kc, zgodnie z którym można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Najdalej idące zarzuty pozwanej, które odnosiły się do nieważności umowy, z której powód wywodził swe roszczenia, okazały się nieuzasadnione. To, iż pozwana nie pozostaje właścicielem mieszkania, do którego powód miał dostarczać energię elektryczną nie miało znaczenia dla ważności umowy, którą zawarła. Pozwana nie wykazała również, by zawierając umowę pozostawała pod wpływem błędu, o którym mowa w art. 83 § 1 kc. Zgodnie z tym przepisem w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej, przy czym stosownie do § 2 tego artykułu, można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i ocenił sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny). Wskazać należy, iż brak jest dowodów na to, by powód wywołał u pozwanej błędne przekonanie co do treści umowy. Wprawdzie umowa zredagowana została drobnym drukiem, jednak z jej treści jednoznacznie wynika, kto jest jej stroną i jaki jest jej przedmiot.

Brak jest również podstaw do przyjęcia, by w niniejszej sprawie zaistniały okoliczności wskazane w art. 82 kc, w świetle którego nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. Wprawdzie jak wynika z karty informacyjnej leczenia pozwanej, w roku 2009 przebyła ona udar niedokrwienny mózgu, to jednak nie oznacza automatycznie, iż zawierając umowę z powodem znajdowała się ona w stanie, o którym mowa w tym przepisie.

Uwzględniając powyższe Sąd uznał, iż w dniu 30 października 2013 r. doszło do skutecznego zawarcia umowy pomiędzy stronami. Pozwana wywodziła również, że nie została poinformowana o prawie odstąpienia od umowy, jednakże przeczy temu podpisane przez nią oświadczenie, nadto stosowny zapis w tym zakresie znajduje się w treści umowy. Bezsporne było, że pozwana złożyła powodowi oświadczenie woli rozwiązania umowy po upływie terminu do odstąpienia od niej, co za tym idzie oświadczenie to mogło wywołać jedynie takie skutki jak wypowiedzenie umowy w rozumieniu § 1 ust. 9 umowy. Co do zasady wypowiedzenie umowy przed upływem okresu, na który została zawarta, uprawniało powoda do obciążenia pozwanej opłatą jednorazową na podstawie § 5 ust. 3 umowy. W ocenie Sądu jednak zapisy umowy, które nakładają na konsumenta obowiązek zapłaty kary umownej z tytułu przedterminowego wypowiedzenia umowy, za każdy miesiąc, o jaki został skrócony okres jej obowiązywania, stanowiącej iloczyn stawki 15 zł i liczby miesięcy, jakie pozostawały do końca obowiązywania umowy, bez względu na to, czy doszło do podjęcia przez powoda czynności zmierzających do realizacji tej umowy, należy uznać za niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 zd. 1 kc.

Zgodnie z przywołanym wyżej przepisem postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). W świetle § 2 tego artykułu, jeżeli postanowienie

umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Zważyć należy, iż umowę zawarto na 36 miesięcy, przy czym sprzedaż energii elektrycznej na rzecz pozwanej rozpoczynać się miała nie wcześniej, niż z dniem skutecznego rozwiązania umowy, której przedmiotem była sprzedaż energii elektrycznej przez poprzedniego sprzedawcę (§ 1 ust. 6 i 8 umowy). Brak jest dowodów na to, by powód, poza zawarciem umowy z pozwaną i pozyskaniem w ten sposób kolejnego klienta podejmował jakiegokolwiek działania w celu rozpoczęcia świadczenia usług na rzecz pozwanej, a tym bardziej, by dostarczał energię elektryczną do lokalu zanim pozwana umowę wypowiedziała. W ocenie Sądu nałożenie na konsumenta obowiązku zapłaty kary umownej w oderwaniu od momentu, w którym doszło do rozwiązania umowy i bez względu na to, czy kontrahent wykonał jakiegokolwiek czynności zmierzające do wykonania umowy, kształtują obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy, a zatem nie wiążą go. Tym samym brak jest podstaw do żądania zapłaty przez pozwaną kwoty 540 zł.

Nawet jednak, gdyby uznać, iż kwestionowane zapisy umowy nie stanowią niedozwolonych postanowień umownych, należałoby przyjąć, iż powód dochodząc od pozwanej zapłaty ww. kary nadużywa swego prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 kc. Zwrócić należy bowiem uwagę na to, iż pozwana nieznacznie przekroczyła termin, w którym bez żadnych konsekwencji mogła odstąpić od umowy, przy czym wskazać trzeba, iż jest ona osobą starszą, schorowaną, której lektura umowy i jej załączników, sporządzonych drobnym drukiem, mogła nastęrczać trudności. Do zawarcia umowy doszło za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, a podpisanie jej odbyło się w obecności kuriera. Oprócz umowy z powodem, pozwana zawarła umowę z powiązaną z nim spółką świadczącą usługi telekomunikacyjne i nie można wykluczyć, że nie zorientowała się, że podpisuje dwie różne umowy. Przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, iż powód nie przystąpił do realizacji umowy, uznać należałoby, że żądając od pozwanej zapłaty kary umownej narusza zasady współżycia społecznego, a takie działanie nie może korzystać z ochrony.

W tym stanie rzeczy Sąd powództwo oddalił.